

Sygn. akt II PZ 36/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Kuczyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa K. W.

przeciwko Samodzielnemu Zespołowi Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego w W.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lutego 2014 r.,

zażalenia powódki na wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 25 czerwca 2013 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 września 2012 r. Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. zasądził od Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego na rzecz K. W. kwotę 2.000 zł tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę, oddalił powództwo w pozostałej części, zniósł między stronami koszty procesu, a wyrokowi w zakresie zasądzonej kwoty 2.000 zł tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę nadał rygor natychmiastowej wykonalności i nakazał ściągnąć od Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego na rzecz

Skarbu Państwa - kasy Sądu Rejonowego kwoty 100 zł tytułem nieuiszczonej opłaty stosunkowej od zasądanego roszczenia. Sąd Rejonowy ustalił, że powódka była zatrudniona przez pozwanego na podstawie umowy o pracę na okres próbny od 16 kwietnia 2009 r. do 15 lipca 2009 r., a następnie od 16 lipca 2009 r. na czas nieokreślony na stanowisku specjalisty do spraw organizacji i kontroli w pełnym wymiarze czasu pracy. Pozwany w dniu 4 listopada 2010 r. rozwiązał z powódką z dniem 31 grudnia 2010 r. umowę o pracę za miesięcznym okresem wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano utratę zaufania pracodawcy spowodowaną niestarannym wykonywaniem przez powódkę obowiązków pracowniczych, a w szczególności: 1) nieprawidłowym opracowywaniu regulaminów wewnętrznych, procedur epidemiologicznych i ich nowelizacji; 2) niedostateczną współpracą z pracownikami innych komórek organizacyjnych Zespołu; 3) niedostatecznym monitorowaniem przepisów prawa, brak inicjatywy i zaangażowania w dostosowanie dokumentów wewnętrznych Zespołu do zmian wynikających z tych przepisów; 4) wielokrotnym niewykonywaniem poleceń Dyrektora Zespołu i niedotrzymywaniem wyznaczonych przez niego terminów realizacji zadań.

Sąd Rejonowy ustalił, że dopiero w piśmie procesowym z 19 maja 2011 r. strona pozwana wskazała dwa konkretne zarzuty do pracy powódki, wynikające z protokołu kontroli Biura Polityki Zdrowotnej Urzędu [...] w postaci: 1) braku aktualizacji wpisu pozwanego do Krajowego Rejestru Sądowego w dziale I rubryka b „podmiot tworzący”, gdzie był wpisany Powiat W., a powinno być wpisane Miasto W., podobnie jak w dziale I rubryka 7 „organ sprawujący nadzór”, gdzie był wpisany Powiat W., a powinno być wpisane Miasto W. Również w regulaminie porządkowym, który powinien określić prawa pacjenta, nie było odwołania się do podstawowego w tym zakresie aktu prawnego, jakim jest ustawa z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta (Dz. U. Nr 151 z 2009 r., poz. 1217).

Sąd Rejonowy stwierdził, że przyczyny wskazane jako uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę powódki w piśmie z 4 lutego 2011 r., poza podniesionymi w toku procesu uchybieniami wynikającymi z protokołu pokontrolnego Urzędu Miasta W. są całkowicie niekonkretne, enigmatyczne, bez

jakichkolwiek przykładów złej pracy powódki. Zdaniem Sądu Rejonowego doszło do naruszenia art. 30 § 4 k.p. W ocenie Sądu Rejonowego strona pozwana przez cały przebieg procesu usilnie próbowała znaleźć konkretne zarzuty do pracy powódki i nie potrafiła ich wskazać także w odpowiedzi na pozew, która była tylko powieleniem niekonkretnych ogólników z wypowiedzenia. Sąd wskazał, że stronie pozwanej udało się znaleźć jedyne konkretne zarzuty do powódki wynikające z protokołu pokontrolnego Urzędu Miasta W. Zdaniem Sądu Rejonowego, wyżej wymienione zarzuty z protokołu pokontrolnego można przypisać powódce, lecz są one daleko niewystarczające dla wypowiedzenia umowy o pracę wobec powódki. Wobec naruszenia przez stronę pozwaną art. 30 § 4 k.p. Sąd Rejonowy na podstawie art. 45 § 1 k.p. i art. 471 k.p. zasądził dla powódki odszkodowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia za okres wypowiedzenia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go całości.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 25 czerwca 2013 r. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w W. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd drugiej instancji wskazał, że istotę sporu stanowiło ustalenie, czy wypowiedzenie powódce stosunku pracy nastąpiło z dostatecznie precyzyjnym i zrozumiałym dla powódki podaniem przyczyny wypowiedzenia, a następnie ustalenie czy wskazane przez pracodawcę okoliczności obiektywnie zaistniały. Zdaniem Sądu Okręgowego istota regulacji zawartej w art. 30 § 4 k.p. sprowadza się do umożliwienia pracownikowi obrony przed niesłusznym wypowiedzeniem stosunku pracy, a zatem wskazane przez pracodawcę przyczyny muszą być na tyle jasne i precyzyjne, aby były zrozumiałe przede wszystkim dla pracownika. W przypadku, gdy pracownik posiada wcześniej wiedzę o okolicznościach stanowiących podstawę wypowiedzenia stosunku pracy, nie sposób uznać, aby przyczyny wskazane w oświadczeniu pracodawcy, nawet w sposób uogólniony, były dla niego niezrozumiałe. Zdaniem Sądu drugiej instancji, Sąd pierwszej instancji pominął jednak materiał dowodowy obejmujący te okoliczności, w szczególności zeznania świadków: E. B. (k. 61-64) i J. K. (k. 85-88) odnoszące się do przyczyn wypowiedzenia powódce umowy o pracę. Sąd nie dokonał zatem oceny, czy powódka dysponowała wcześniej wiedzą o okolicznościach wskazanych przez pracodawcę w wypowiedzeniu. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej

instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w żaden sposób nie odniósł się do wyżej wymienionych dowodów, tj. nie wskazał przyczyn, dla których odmówił im wiarygodności i mocy dowodowej, czym naruszył art. 238 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy stwierdził także, że jedyne rozważania w zakresie zasadności przyczyn wypowiedzenia, Sąd pierwszej instancji odniósł do treści dokumentu w postaci protokołu kontroli (k. 70-74), co do którego strona powodowa zgłosiła zarzut prekluzji dowodowej, a który to zarzut nie został przez Sąd rozpoznany. Nie sposób zatem ocenić czy dowód z tego dokumentu Sąd przeprowadził z urzędu, jakkolwiek wydaje się to być jedyną dopuszczalną możliwością. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem nie ustalił, czy wskazana przez pracodawcę przyczyna wypowiedzenia wynika ze znanych powódce wcześniej okoliczności, ograniczając się do stwierdzenia, że przyczyna ta jest niekonkretna, enigmatyczna i nieprawdziwa. Sąd Rejonowy nie dokonał jasnych, jednoznacznych i zgodnych z materiałem dowodowym ustaleń w tym zakresie. Sąd Okręgowy stwierdził ponadto, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy powinien uzupełnić dowód z przesłuchania powódki w charakterze strony na okoliczność ustalenia czy przyczyna wypowiedzenia sformułowana w treści wypowiedzenia wynika ze znanych powódce wcześniej okoliczności oraz rozstrzygnąć, które dowody dopuszcza, po czym rozważyć czy istotnie zeznania świadków przesłuchanych już w sprawie są wiarygodne, a jeśli tak to w jakim zakresie.

Powódka zażaleniem zaskarżyła w całości wyrok Sądu Okręgowego z dnia 25 czerwca 2013 r. Wyrokowi temu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania tj. art. 386 § 4 k.p.c. przez jego wadliwe zastosowanie polegające na uznaniu, że w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie została rozpoznana istota sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do uchylecia wyroku tego Sądu, podczas gdy Sąd pierwszej instancji dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przeprowadził pełną kontrolę zasadności otrzymanego przez powódkę wypowiedzenia umowy o pracę, zgodnie z dyrektywami określonymi w art. 30 § 4 k.p. Mając na uwadze powyższe wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki

kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione. W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że zażalenie zostało wniesione w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., który stanowi, że zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylecia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Przepis ten został wprowadzony do Kodeksu postępowania cywilnego przez art. 1 pkt 39 lit. b ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) i - zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy - ma zastosowanie do zaskarżenia orzeczeń sądów drugiej instancji, które zostały wydane po dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, co nastąpiło 3 maja 2012 r.

Wyrok Sądu Okręgowego został wydany w dniu 25 czerwca 2013 r., czyli po wejściu w życie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Podstawę zaskarżonego wyroku stanowił art. 386 § 4 k.p.c. Przy rozpoznaniu zażalenia w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Sąd Najwyższy bada wyłącznie prawidłowość zastosowania art. 386 § 2 lub 4 k.p.c. i nie rozpoznaje żadnych innych zarzutów. W szczególności ocena Sądu Najwyższego nie dotyczy prawidłowości zastosowania przepisów prawa materialnego. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego jest więc wyłącznie, czy w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie rozpoznano istoty sprawy albo wydanie wyroku kończącego spór wymagałoby przeprowadzenia przez Sąd odwoławczy postępowania dowodowego w całości, względnie nie doszło do nieważności postępowania. Ogólnie rzecz ujmując, „nierozpoznanie istoty sprawy” w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. polega na poprzestaniu na błędnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie (prekluzja, przedawnienie, potrącenie, brak legitymacji, prawo zatrzymania itp.) albo na zaniechaniu zbadania (w ogóle) materialnej podstawy żądania, niezbadaniu podstawy merytorycznej dochodzonego roszczenia albo całkowitym pominięciu merytorycznych zarzutów pozwanego (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23

września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC 1999 nr 1, poz. 22; 28 października 1999 r., II CKN 521/98, LEX nr 50700; z dnia 28 listopada 2000 r., IV CKN 175/00, LEX nr 515416; z dnia 8 listopada 2001 r., II UKN 581/00, LEX nr 567859; z dnia 6 grudnia 2001 r., I PKN 714/00, OSNP 2003 nr 22, poz. 544; z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP 2003 nr 3, poz. 36, z glosą E. Rott-Pietrzyk; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271; 2 października 2002 r., I PKN 482/01, LEX nr 577445; 25 listopada 2003 r., II CK 293/02, LEX nr 151622; z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, LEX nr 178635; 17 kwietnia 2008 r., II PK 291/07, LEX nr 837059; z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 661/09, LEX nr 737251). W świetle powyższego należy uznać, że Sąd Rejonowy rozpoznał istotę sprawy, skoro dokonał oceny prawnej roszczenia powódki - na podstawie ustaleń faktycznych wywiedzionych z: akt osobowych powódki; umów o pracę (k. 5 - 6 as); wypowiedzenia umowy (k. 7 as), zakresu czynności (k. 8 - 9); zaświadczenia o zarobkach (k. 21 as); dokumentów KRS (k. 49 - 57 as); protokołu kontroli (k. 70 - 74 as), załącznika do pisma powódki z 5 marca 2012 (k. 117 -131 as), zeznań świadków: [...] oraz na podstawie przesłuchania stron: powódki (k. 154 - 156 i 161 as) i L. H. (k. 156 - 161 as) – stwierdzając, że przyczyny wskazane jako uzasadniające wypowiedzenie umowy o pracę powódki w piśmie do niej z 4 listopada 2010 r., poza podniesionymi w toku procesu uchybieniami wynikającymi z protokołu pokontrolnego Urzędu Miasta W. (k. 70 - 74 as) są całkowicie niekonkretne, enigmatyczne i naruszają dyspozycję art. 30 § 4 k.p. Dokonując wyżej wskazanej oceny prawnej Sąd na podstawie art. 45 § 1 k.p. i art. 47¹ k.p. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu zasądzając dla powódki odszkodowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia. Stwierdzić należy także, że wydanie przez Sąd drugiej instancji wyroku kończącego postępowanie nie wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, skoro - w ocenie tego Sądu - Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy miał jedynie uzupełnić dowód z przesłuchania powódki w charakterze strony na okoliczność ustalenia, czy przyczyna wypowiedzenia sformułowana w treści wypowiedzenia wynika ze znanych powódce wcześniej okoliczności.

Zażalenie okazało się więc mieć uzasadnione podstawy i dlatego Sąd Najwyższy z przedstawionych względów uchylił wyrok Sądu drugiej instancji i

przekazał temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).